

RAPORT Z WYKONANIA

Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2024 i efektów jego realizacji w 2024 roku.

Głównym celem Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest przeciwdziałanie powstawaniu uzależnień oraz ograniczenie negatywnych konsekwencji społecznych, zwłaszcza szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających z używania alkoholu, narkotyków oraz uzależnień behawioralnych.

W 2024 roku cel ten realizowany był poprzez następujące działania:

➤ Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz osób zagrożonych uzależnieniem

Ośrodek Pomocy Psychologicznej Profilaktyki i Leczenia Uzależnień Mens Sana w ramach otrzymanej dotacji prowadził działania motywujące osoby uzależnione do rozpoczęcia procesu leczenia i wyjścia z uzależnienia oraz prowadził dodatkowe programy terapeutyczne i rehabilitacyjne (nieobjęte kontraktem z NFZ) dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem, spożywających alkohol ryzykowanie i szkodliwie lub używających substancji psychoaktywnych – m.in. terapię grupową, indywidualny program szybkiej interwencji terapeutycznej, pomoc psychologiczną, trening zachowań konstruktywnych, program redukcji szkód. Natomiast w Punkcie Konsultacyjnym ds. Uzależnień i Przemocy prowadzonym przez Stowarzyszenie „Trzeźwość Życia” prowadzono konsultacje dla osób z problemem narkotykowym i alkoholowym.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (MKRPA) podczas spotkań w Zespołach Opiniodawczych prowadziła działania motywujące do podjęcia leczenia odwykowego wobec osób zgłoszonych do MKRPA, postępowania przygotowawcze o nałożenie sądowego obowiązku leczenia odwykowego osób uzależnionych od alkoholu, w tym kierowała zgłoszonych na badanie przez biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu oraz formalne wnioski do sądu.

W ramach umowy z certyfikowanym specjalistą psychoterapii uzależnień pracownicy Ośrodka Pomocy Psychologicznej, Profilaktyki i Leczenia Uzależnień Mens Sana uczestniczyli w superwizji klinicznej w wymiarze 49 godzin (7 spotkań trwających po 7 godzin). W superwizji analizowano procesy psychoterapii indywidualnej pacjentów uzależnionych od środków psychoaktywnych oraz członków rodzin uzależnionych. Weryfikowano kierunki pracy terapeutycznej z pacjentami zarówno w terapii podstawowej jak i pogłębionej.

➤ **Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej oraz ochrony przed przemocą w rodzinie.**

Stowarzyszenie Trzeźwość Życia prowadziło Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień i Przemocy. Zadanie adresowane było do osób uzależnionych od środków psychoaktywnych oraz ich rodzin, oferowana była pomoc dla wszystkich jej członków w zakresie różnych zjawisk charakterystycznych dla rodzin z problemem uzależnień: motywowanie, udzielanie wsparcia po leczeniu, pomoc psychologiczna i prawna, rozpoznawanie zjawisk przemocy domowej i inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej.

Ośrodek Pomocy Psychologicznej Profilaktyki i Leczenia Uzależnień Mens Sana prowadził terapię wspierającą proces leczenia osób pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym, osób współuzależnionych i dorosłych wychowujących się w rodzinach z problemem uzależnień oraz dla osób dotkniętych problemem przemocy w rodzinie.

Przekazano środki finansowe na prowadzenie 4 placówek wsparcia dziennego w formie opiekuńczej i socjoterapeutycznej wraz z koloniami/obozami wyjazdowymi dla dzieci i młodzieży, w tym:

- Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek św. Anna prowadziła placówkę wsparcia dziennego – w formie specjalistycznej dla 50 dzieci w wieku 3-15 lat;
- Ośrodek Christoforos prowadził placówkę wsparcia dziennego w formie opiekuńczej dla 50 dzieci w wieku szkolnym;
- Ośrodek Charytatywno-Społeczny Oratorium pw. św. Rodziny prowadził placówkę wsparcia dziennego w formie opiekuńczej dla 30 dzieci w wieku szkolnym;
- Ośrodek Benedictus prowadził placówkę wsparcia dziennego w formie opiekuńczej dla 30 dzieci w wieku szkolnym.

Dodatkowo w 2024 r. dzieci i młodzież z rodzin z problemami uzależnień oraz podopieczni kuratorów i pracowników socjalnych objętych programami profilaktycznymi mogły skorzystać z bezpłatnych zajęć na miejskim basenie.

Przekazano środki finansowe do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na prowadzenie filii Specjalistycznej Placówki Wsparcia Dziennego przy ulicy Katowickiej 229/3 dla 20 podopiecznych w wieku 7–16 lat wraz z programem profilaktycznym „Megamocni” oraz dofinansowano Placówkę Pieczy Zastępczej „Kwadrat” w ramach organizacji wyjazdów wakacyjnych dla wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Ośrodek Christoforos przy Parafii Rzymskokatolickiej bł. Karoliny Kózkówny, w ramach otrzymanej dotacji, zrealizował kolonie letnie połączone z działaniami o charakterze edukacyjno-informacyjnym z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych wraz z programem profilaktycznym „Pomysłowy Dobromir” dla 75 dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych uzależnieniami oraz przemocą w rodzinie.

Zrealizowano 3–dniowe szkolenia warsztatowe pn.: „Wsparcie dzieci z FASD” dla asystentów rodziny, rodzin zastępczych, pracowników socjalnych oraz pracowników instytucjonalnej pieczy zastępczej. Celem szkolenia było zrozumienie sytuacji rozwojowej dzieci z FASD (Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych), identyfikacja problemów jak również planowanie adekwatnej pomocy. Zajęcia prowadziły ekspertki w zakresie FASD oraz traumy wczesnodziecięcej: dr Teresa Jadczak-Szumilo oraz Magdalena Szyszkowska-Władczak.

Dofinansowano Ośrodek Interwencji Kryzysowej - miejsce pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie, w których występują problemy alkoholowe.

➤ **Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.**

W 23 tyskich przedszkolach przeprowadzono II edycję rekomendowanego programu profilaktycznego pn. „Poruszające Bajki o Emocjach”. Działania podejmowane w ramach realizacji programu miały na celu m.in.: wspieranie rozwoju kompetencji emocjonalno-społecznych, radzenie sobie z trudnymi sytuacjami, komunikowanie swoich potrzeb i odczuć, nawiązywanie i utrzymywanie zdrowych relacji z rówieśnikami. Program pozwolił wzmocnić czynniki chroniące przed zachowaniami ryzykownymi u dzieci przedszkolnych, tj.: zdolności do wyrażania i efektywnej regulacji emocji, wyrażania ich w zdrowy sposób czy zdolności do funkcjonowania w grupie rówieśniczej oraz rozwój empatii wobec siebie i innych. Zajęcia pomogły dzieciom nawiązać głębokie relacje z innymi i lepsze rozumienie samego siebie. Program skierowano do najmłodszych, aby na tak wczesnym etapie rozwoju, działania te dały solidny grunt do rozwinięcia się umiejętności, które skutkują dobrostanem psychicznym i stanowią czynnik kluczowy w prewencji przyszłych problemów psychologicznych i zachowań ryzykownych. W ramach programu zrealizowano również dodatkowe spotkania z wychowawcami i rodzicami.

Fundacja Pomocy Dzieciom „Ulica” otrzymała dofinansowanie na realizację:

- programu profilaktyczno-rozwojowego (profilaktyka uniwersalna i selektywna) dla 54 dzieci i młodzieży w wieku od 7 do 18 lat z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom od substancji psychoaktywnych i uzależnieniom behawioralnym związanym z profilaktyką uniwersalną i selektywną. Celem działań było dostarczenie wiedzy z obszaru uzależnień substancjonalnych i behawioralnych oraz rozwijania umiejętności z zakresu m.in. budowania/poszerzania świadomości rozwiązywania sytuacji problemowych i niwelowania zachowań ryzykownych wśród uczestników, wspierania rozwoju zainteresowań, zwłaszcza indywidualnych uwalniających potencjał i pasję młodych ludzi oraz zachęcające do przekraczania mentalnych granic i realizacji swoich marzeń, rozwijania kompetencji psychospołecznych wzmacniających

asertywność - budujących siłę w trudnych sytuacjach życiowych (niepowodzenie w działaniu), samorozwoju i wiary w siebie, angażowania dzieci i młodzieży w konstruktywne aktywności w przestrzeni pozaszkolnej, organizacji własnego czasu wolnego w sposób konstruktywny,

- programu „Podróż w życie” służącemu wczesnej interwencji w zakresie profilaktyki uzależnień, który bazuje na strategii rozwijania umiejętności życiowych, społecznego uczenia się, kształtowaniu pozytywnej samooceny, wyznaczania celów, umiejętności rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie ze stresem, krytycznego myślenia, podejmowania decyzji, asertywności. Grupę docelową projektu stanowiło 46 uczniów tyskich szkół podstawowych i ponadpodstawowych. W ramach działań odbyły się spotkania w szkołach (15 godzin spotkań z dziećmi i młodzieżą z 8 tyskich szkół) i warsztaty (3 grupy wzięły udział w pięciu trzygodzinnych warsztatach, łącznie 45 h zrealizowanych zajęć).

W ramach ogólnoswiatowej kampanii „19 dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży” zorganizowano szereg działań w celu uwrażliwienia mieszkańców na problem przemocy i krzywdzenia dzieci i młodzieży, budowania prawidłowych postaw wobec przemocy i wyposażania mieszkańców w narzędzia niezbędne do szukania pomocy. Ogólnomiejska edukacja społeczna na temat zjawiska przemocy oraz sposobach radzenia sobie z tym problemem prowadzona była pod hasłem: „Ej, to nie jest żart. To jest przemoc!”, które miało zwrócić uwagę na problem przemocy rówieśniczej, na zagrożenia wynikające z niezrozumienia, braku wiedzy, że nie każdy żart, nie każda „śmieszna” sytuacja jest w porządku. Niektóre wpisy, zdjęcia, filmiki wrzucane do sieci, czy przekazywane sobie w telefonach mogą kogoś zranić i prowadzić do poważnych konsekwencji. Od 1 do 19 listopada o uczestnictwie w kampanii przypominały plakaty na przystankach oraz podświetlone na pomarańczowo: „Żyrafa” w parku miejskim i napis TYCHY znajdujący się przy Urzędzie Miasta. Do akcji zaproszono również m.in. tyskie przedszkola, szkoły oraz miejskie instytucje. Na zlecenie Urzędu Miasta Centrum Szkoleń Profilaktycznych EDUKATOR Katarzyna Kudyba zrealizowało:

- warsztaty „Cyberprzemoc” dla nauczycieli, pedagogów i psychologów, których tematem było m.in. tworzenie szkolnej strategii przeciwdziałania cyberprzemocy wśród uczniów. Wzięło w nich udział 80 osób,
- warsztaty profilaktyczne dla uczniów szkół podstawowych pn. „Kłopoty online. Cyberprzemoc”, podczas których poruszono takie zagadnienia jak: dbanie o wizerunek w sieci, regulaminy mediów społecznościowych, odpowiedzialność za cyberprzemoc, zasady bezpiecznego poruszania się w sieci. Głównym celem warsztatów było zwrócenie uwagi na problem przemocy rówieśniczej, na zagrożenia wynikające z umieszczania w sieci treści, które mogą prowadzić do poważnych konsekwencji. Łącznie w 161 warsztatach wzięło udział 121 klas - 60 klas III i 61 klas V z 24 szkół podstawowych.

W sześciu szkołach ponadpodstawowych odbyły się profilaktyczne zajęcia psychoedukacyjne dla uczniów pn. : „Zrozumieć uzależnienia. Fakty i mity dotyczące używania substancji psychoaktywnych oraz innych zachowań ryzykownych ze szczególnym uwzględnieniem używania marihuany, psychodelików i leków psychotropowych”. Młodzież zapoznała się z takimi zagadnieniami jak m.in.:

nadużywanie marihuany a ryzyko depresji, syndrom amotywacyjny, stany psychotyczne i schizofrenia, wpływ długotrwałego używania konopi indyjskich na kondycję psychiczną oraz pamięć i koncentrację, ryzyko używania leków (również tych dostępnych bez recepty) bez wskazań lekarskich itp. W sumie odbyło się 15 warsztatów, w których wzięło udział 531 uczniów. Zajęcia poprowadziła dr Maria Banaszak, certyfikowana specjalistka psychoterapii uzależnień i psychoterapeutka poznawczo-behawioralna łączącą wieloletnią praktykę kliniczną oraz pracę naukową w zakresie leczenia uzależnień. Terapeutka w Ośrodku Monar w Głogowie oraz dyrektor Hostelu dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Pełnomocniczka Zarządu Głównego Stowarzyszenia Monar ds. badań i rozwoju, przewodnicząca Towarzystwa Naukowego Psychoterapii Uzależnień oraz doradczyni naukowa PredictWatch. Nominowana do Nagrody Prezesa Rady Ministrów za wybitny wkład w naukę.

Stowarzyszenie Profilaktyki i Terapii Rodzin „SPTR” zrealizowało w dwóch klasach szóstych szkoły podstawowej rekomendowany program „Unplugged” dotyczący zapobiegania uzależnieniom od używek. Program oparty jest na modelu wszechstronnego wpływu społecznego. Celem zastosowania takiego modelu jest wyposażenie młodych ludzi w konkretne umiejętności, których potrzebują, by oprzeć się wpływom społecznym oraz potwierdzić w praktyce wiedzę o używkach oraz ich niekorzystnych wpływach zdrowotnych. Interaktywne metody wykorzystane w programie koncentrują się na zwiększeniu kompetencji integracji relacji oraz mocnej sieci społecznej, w tym podejściu do używek i ich stosowania. W ramach realizacji programu zrealizowano również spotkania dla rodziców.

Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek św. Anna realizował działania wspierające dla rodziców i opiekunów pn. „Kotwica dla rodzica” rozwijające kompetencje wychowawcze i zapobiegające uzależnieniom. Projekt miał na celu nie tylko wzmocnić kompetencje wychowawcze i osobiste rodziców/opiekunów, ale również wskazać alternatywne dla uzależnień sposoby spędzania wolnego czasu dla całych rodzin. W trakcie realizacji zadania zarówno w spotkaniach indywidualnych i grupowych wspierano rodziców/opiekunów w codziennych relacjach z dziećmi w szczególności poprzez: psychoedukację w zakresie samoregulacji emocjonalnej, specyfiki rozwoju na danym etapie życia dziecka, wymianę doświadczeń rodzicielskich, lepszej komunikacji w rodzinie oraz możliwość przeanalizowania własnej postawy rodzicielskiej i wzorców zachowań.

Dofinansowano realizację zadania publicznego w Teatrze Małym w Tychach pn.: „Prowadzenie w teatrze i dramacie współczesnym edukacji profilaktycznej w zakresie uzależnień”. Działania miały na celu uświadomienie osobom pozostającym w abstynencji, osobom z rodzin alkoholowych oraz uczniom wyższych klas szkół średnich w Tychach, zagrożeń związanych z uzależnieniami (w szczególności uzależnieniu od alkoholu). W ramach zadania stworzono możliwość czynnego uczestnictwa, jako publiczności w spektaklu pt. „40% do miłości”, realizowanym w oparciu o interaktywną formę teatralną pn. „teatr forum” oraz zorganizowano pokazy czytania scenicznego sztuki „Edukacja Rity”, jak również omówiono pod kątem kulturoznawczym prezentację spektakli Teatru TV. Adresaci projektu zostali również włączeni w kulturalne życie miasta poprzez

uczestnictwo w dwóch spektaklach mistrzowskich Tyskich Spotkań Teatralnych podejmujących tematykę zadania: „Tajemniczy ogród” z Teatru z Zagłębia oraz „Pewnego długiego dnia” z Narodowego Starego Teatru. Poprzez ukazanie alternatywnych dla uzależnienia sposobów spędzania wolnego czasu, projekt miał na celu wskazać również czynniki chroniące przed wejściem w uzależnienie oraz wzmocnić dobrostan życia osób w abstynencji i ugruntować ich przekonanie o powrocie do życia społecznego w tym kulturalnego.

Ogólnopolskie Stowarzyszenie „RoPSAN – Rodzice Przeciwko Sprzedaży Alkoholu Nieletnim” zrealizowało dwa projekty pn.: „Procenty tylko na dowód – to takie proste” – ocena dostępności alkoholu dla niepełnoletniej młodzieży w Tychach na podstawie badań „tajemniczego klienta” – kampania profilaktyczno-interwencyjna oraz działania edukacyjne oraz „Powstrzymać pijanego kierowcę w Tychach” – ocena dostępności alkoholu dla osób nietrzeźwych zwłaszcza kierowców na podstawie badań „tajemniczego klienta – pijanego kierowcy” – kampania profilaktyczno-interwencyjna oraz działania edukacyjne. Głównym celem obu zadań było ograniczenie rozmiarów nieodpowiedzialnej sprzedaży alkoholu nieletniej młodzieży czy osobom nietrzeźwym, zwłaszcza kierowcom. Działania podjęte przez audytorów miały charakter profilaktyczny i edukacyjny poprzez zmianę zachowań sprzedawców w postaci utrwalenia nawyku żądania dowodu osobistego oraz odmawiania sprzedaży alkoholu osobie, która nie przedstawiła dokumentu potwierdzającego pełnoletniość. Zadaniem objęto 68 punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

Zakupiono materiały edukacyjne i informacyjne związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz cyberprzemocy, w tym książki i broszury, które zostały przekazane m.in. do tyskich szkół i bibliotek:

- „Rodzice DDA – mój dom będzie inny” - Joanna Szczerbaty,
- "Co ze mną nie tak? O życiu w dysfunkcyjnym domu, środowisku w Polsce i o tym, jak sobie z tym (nie) radzimy" - Joanna Flis,
- „Wyrosnąć z DDA. Wsparcie dla dorosłych córek alkoholików” - Robert J. Ackerman,
- „Dziecko w świecie technologii. Wychowanie w cyfrowej rzeczywistości” - Katie Davies,
- „Uwięzieni we własnej głowie. Jak zrozumieć przeszłość i mieć szczęśliwsze życie” - Agnieszka Kozak,
- „Tak działa mózg. Jak mądrze dbać o jego funkcjonowanie” - Asia Podgórska,
- „Pokolenie zmiany” - Justyna Suchecka,
- „Pułapki przyjemności” – Robert Rutkowski,
- „Oswoić narkomana” – Robert Rutkowski,
- „Cyberprzemoc - jak się chronić przed agresją elektroniczną” - ściągą dla nastolatków 12+,
- „Cyberprzemoc jak uchronić dziecko” - poradnik dla nauczycieli i rodziców.

Zakupiono również 500 sztuk bezinwazyjnych testów do wykrywania środków psychoaktywnych (narkotyków i dopalaczy) w organizmie, sukcesywnie przekazywanych realizatorom Programu. Multitesty są szybkimi testami do wykrywania obecności substancji psychoaktywnych w próbce moczu takich jak: amfetamina, kokaina, marihuana, haszysz, extasy, metaamfetamina, tramadol, metadon, oksykodon, ketamina. Multitesty wykrywają też wybrane dopalacze (nowe substancje psychoaktywne) takie jak: syntetyczne kannabinoidy (K2 i Spice), mefedron, MDPV, fentanyl czy benzodiazepiny.

Dodatkowo wznowiono wydruk zaktualizowanej wersji „Informatora Tyskiego Uzależnienia” zawierającego podstawowe informacje na temat uzależnień, w tym bazę teledresową podmiotów udzielających pomocy na terenie naszego regionu. Wydrukowano również nowy informator dotyczący narkotyków.

Fundacja Pomocy Dzieciom „Ulica” przeprowadziła cykl szkoleń z obszaru profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień metodą pracy z dziećmi i młodzieżą opracowaną przez fińskiego psychiatrę dziecięcego dr. Bena Furmana. Celem działań było pomaganie dzieciom w uczeniu się umiejętności, dzięki którym będą umiały przezwyciężać swoje problemy emocjonalne i behawioralne oraz wsparcia rozwoju wspólnotowości, sprawczości i empatii. Skuteczność metody opierała się na jej prostocie, nieinwazyjnym charakterze oraz wydobywaniu z dzieci mocnych stron i potencjałów.

W ramach szkoleń KIDS' SKILLS, SKILFUL GROUP oraz SKILFUL SCHOOL kadra pedagogiczna oraz kadra zarządzająca (dyrektorzy placówek oświatowych) mogła zapoznać się z programem łączącym w sobie filozofię podejścia skoncentrowanego na rozwiązaniach oraz narzędzia terapii skoncentrowanej na rozwiązaniach. Przeszkolona kadra została również wyposażona w narzędzia i pomysły na to jak wdrażać metodę i jak tworzyć nowoczesne szkoły i środowiska pracy z dziećmi skoncentrowane na rozwiązaniach, rozwijając odporność psychiczną dzieci; poznała konstruktywne metody radzenia sobie ze współczesnymi wyzwaniami wychowawczymi i edukacyjnymi oraz narzędzia, by motywować i wzmacniać potencjał osobowy w swoim środowisku pracy.

W ramach zadania przeszkolono 30 nauczycieli, pedagogów i wychowawców oraz 53 dyrektorów szkół. Dodatkowo dla kadry pedagogicznej zorganizowano superwizję, będącej koniecznym elementem higieny pracy chroniącym przed wypaleniem zawodowym. Superwizja była wzbogacaniem umiejętności i doświadczenia zawodowego uczestników.

➤ **Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.**

Realizowano działania wspierające abstynencję i trzeźwienie osób uzależnionych od alkoholu, mające na celu rozwijanie umiejętności interpersonalnych, promowanie stylu życia wolnego od uzależnień oraz motywowanie do trwałej abstynencji i pomaganie innym w jej osiągnięciu. Dotację na zadania otrzymały stowarzyszenia abstynenckie: Abstynencki Klub Żeglarskiego Paprocany oraz Tyski Klubu Abstynentów Bosman.

Członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (MKRPA), Straż Miejska oraz pracownicy delegowani na kontrolę punktów sprzedaży alkoholu uczestniczyli w 30 kontrolach przedsiębiorców sprzedających napoje alkoholowe.

Zorganizowano XII Zjazd Profilaktyczny pn. „Po drugiej stronie uzależnienia. Jak zatroszczyć się o siebie”. Głównym celem wydarzenia było poszerzenie i zdobycie nowej wiedzy z obszaru uzależnień przez podmioty zaangażowane w realizację miejskich programów profilaktycznych. Zjazd był poświęcony tematyce współuzależnienia, podczas którego uczestnicy wysłuchali trzech wykładów („Współuzależnieni. Jak zatroszczyć się o siebie i budować zdrowe relacje z osobami uzależnionymi”, „Współuzależnienie a zwiększanie odporności psychicznej dziecka”, „Jestem DDA. Jak trudno wyjść z rodzinnego domu” oraz wzięli udział w warsztatach („Skutki toksycznych doświadczeń – jakie schematy wynosimy z dzieciństwa”, „Praca ze współuzależnionymi w praktyce”) prowadzonych przez wybitnych ekspertów z tego obszaru: Joannę Flis, Joannę Szczerbą i Adriana Drdzenia. Wydarzenie zgromadziło blisko 250 osób, w tym. m.in.: nauczycieli, pedagogów, psychologów, pracowników MOPS-ów, GOPS-ów i OPS-ów.

Opracowały: Edyta Kokuła i Ewa Czekaj